

ZAMONAVIY INTERYER DIZAYNIDA MILLIY AN'ANALAR VA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING UYG'UNLASHUVI

Beknazarova Mahbuba Nortojiyevna,

Jurayev Sanjar Mamatmurod o'g'li

Termiz davlat muhandislik va agrotexnologiyalar universiteti assistentlari

Annotatsiya

Mazkur maqolada zamonaviy interyer dizaynida milliy me'moriy an'analar va innovatsion texnologiyalarning o'zaro uyg'unlashuvi masalalari tahlil qilingan. Interier makonlarini loyihalashda milliy bezak elementlari, ranglar uyg'unligi, zamonaviy qurilish materiallari hamda raqamli texnologiyalardan foydalanishning ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, zamonaviy interyer dizaynining estetik, funksional va ekologik jihatlarini ilmiy asosda tahlil etilgan.

Kalit so'zlar: interyer dizayni, milliy uslub, zamonaviy interyer, innovatsion texnologiyalar, ergonomika, ekologik dizayn, me'morchilik.

Kirish

So'nggi yillarda interyer dizayni inson hayotining muhim tarkibiy qismiga aylandi. Zamonaviy binolarda ichki makonlarni tashkil etish nafaqat estetik talablarni, balki funktsionallik, qulaylik va ekologik barqarorlik tamoyillarini ham qamrab oladi.

Globalashuv sharoitida ko'plab interyer loyihalarida xalqaro uslublar keng qo'llanilayotgan bo'lsa-da, milliy madaniy meros elementlarini saqlab qolish va zamonaviy dizayn bilan uyg'unlashtirish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda.

Interier dizaynining nazariy asoslari

Interier dizayni bino ichki makonlarini funksional, estetik va texnik jihatdan tashkil etish san'ati hisoblanadi. Interier loyihalashda quyidagi omillar muhim hisoblanadi:

- makonning funksional vazifasi;
- ergonomik talablar;
- yoritish tizimi;
- ranglar uyg'unligi;
- mebel va jihozlarning joylashuvi;
- ekologik xavfsizlik.

To'g'ri tashkil etilgan interyer insonning psixologik holati, ish unumdorligi va hayot sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Milliy an'analar asosidagi interyer yechimlari

O'zbek xalqining boy madaniy merosi interyer dizaynida keng qo'llanilishi mumkin. Ayniqsa:

- ganchkorlik;
- yog'och o'yakorligi;
- koshinkorlik;
- milliy naqshlar;
- suzani va dekorativ bezaklar

zamonaviy interyerlarda muhim badiiy element sifatida foydalanilmoqda.

Milliy elementlarning zamonaviy dizayn bilan uyg'unlashuvi makonning o'ziga xosligini ta'minlaydi hamda milliy qadriyatlarni saqlashga xizmat qiladi.

Zamonaviy texnologiyalarning interyer dizaynidagi o'rni

Raqamli texnologiyalar interyer loyihalash jarayonini tubdan o'zgartirmoqda.

Hozirgi kunda:

- BIM texnologiyalari;
- 3D vizualizatsiya;
- Virtual Reality (VR);
- Augmented Reality (AR);
- sun'iy intellekt asosidagi dizayn dasturlari

keng qo'llanilmoqda.

Mazkur texnologiyalar loyiha yechimlarini qurilishdan oldin baholash, xatolarni kamaytirish va buyurtmachiga aniq vizual tasavvur berish imkonini yaratadi.

Interyer dizaynida ergonomika va funksionallik

Ergonomika interyer dizaynining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Insonning fiziologik va psixologik ehtiyojlarini hisobga olgan holda yaratilgan makonlar yuqori qulaylik darajasini ta'minlaydi.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, tabiiy yoritish va ochiq ranglardan foydalanish ish unumdorligini oshiradi hamda insonning ruhiy holatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shuningdek, mebel joylashuvi va harakat yo'nalishlarining to'g'ri tashkil etilishi makonning funksional samaradorligini oshiradi.

Ekologik interyer dizayni

Bugungi kunda ekologik dizayn tamoyillari interyer loyihalashning ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda.

Ekologik interyerining asosiy xususiyatlari:

- tabiiy materiallardan foydalanish;
- energiya tejovchi texnologiyalar;
- tabiiy ventilyatsiya;
- ekologik xavfsiz qoplamalar;
- yashil elementlarning integratsiyasi.

Mazkur yondashuv inson salomatligini muhofaza qilish va atrof-muhitga salbiy ta'sirni kamaytirishga xizmat qiladi.

O'zbekistonda interyer dizaynining rivojlanish istiqbollari

Mamlakatimizda zamonaviy mehmonxonalar, biznes markazlar, turar joy majmualari va jamoat binolarida milliy uslubdagi interyer yechimlariga bo'lgan talab ortib bormoqda.

Kelgusida quyidagi yo'nalishlar istiqbolli hisoblanadi:

- smart interyer tizimlari;

- energiya samarador dizayn;
- milliy dekorativ elementlarning raqamli interpretatsiyasi;
- ekologik materiallardan foydalanish.

Bu esa milliy interyer dizayn maktabining rivojlanishiga xizmat qiladi.

Xulosa. Zamonaviy interyer dizayni estetik, funksional va ekologik omillarning uyg'unligiga asoslanadi. Milliy me'moriy an'analarni innovatsion texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish interyer makonlarining badiiy qimmatini oshiradi hamda ularning zamonaviy talablarga mosligini ta'minlaydi.

Shu bois interyer dizaynida milliy merosni asrash va zamonaviy texnologiyalarni joriy etish kelajakdagi ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ching F.D.K. Interior Design Illustrated.
2. Kilmer R., Kilmer W. Designing Interiors.
3. Pile J. Interior Design.
4. Neufert E. Architects' Data.
5. O'zbekiston me'morchiligi va dizayniga oid ilmiy manbalar.
6. Zamonaviy interyer dizayni bo'yicha xalqaro ilmiy maqolalar.
7. O'zbekiston Respublikasi qurilish me'yorlari va qoidalari.